

به نام خدا

یکی از مجالسی که سخنرانی در آن، جزء لاینفک مراسم است، مجالس ترحیم می‌باشد. و البته یکی از سخت‌ترین و پر استرس‌ترین مراسم برای سخنرانی هم همین مراسمات ختم و عزا است؛ زیرا مخاطبان در شرایط عاطفی و احساسی هستند و باید به شرایط آنان توجه نمود. به همین دلیل در این مقاله به نکات ریز سخنرانی در مراسم ترحیم می‌پردازیم تا بتوانیم بهتر سخنرانی کنیم.

۱. درک کردن حال صاحب عزا

این مسئله را فراموش نکنید که برگزار کننده مراسم، یکی از عزیزانش را از دست داده و در شرایط منطقی قرار ندارد، پس سعی کنید از صحبت‌های منطقی و فلسفی بپرهیزید، مثلاً هیچگاه درباره فلسفه مرگ یا چرایی امتحان الهی و امثال آن صحبت نکنید. چه بخواهید و چه نخواهید صاحب عزا تمایلی به شنیدن این صحبت‌ها ندارد، حداقل فعلاً علاقه ای ندارد.

همچنین در سخنرانی‌تان به هیچ عنوان از شوخی یا لطیفه یا جملاتی که حالت طنز دارد استفاده نکنید.

۲. درک کردن مخاطبان

در برخی مراسمات ممکن است افرادی حاضر شوند که تا به حال تجربه حضور در مسجد را نداشته باشند، و به همین دلیل ممکن است آداب حضور در مسجد و مراسم ترحیم را ندانند، مثلاً ممکن است شخصی با کراوات وارد مسجد شود یا صورتش را اصلاح کرده باشد، هرچند این کارها را به صورت روزمره مشاهده می‌کنیم اما توقع نداریم این نوع رفتار و پوشش در مکان‌های مذهبی دیده شود. یا ممکن است پیش از شروع سخنرانی شما، ببینید افراد زیادی در مسجد نشسته اند اما هنگامی که مداح میکروفن را در اختیار شما قرار می‌دهد، جمعیت زیادی از مسجد بیرون بروند. شاید فکر کنید آنها تمایلی به شنیدن سخنرانی ندارند، اما حقیقت این است که آن افراد با خانواده متوفی خیلی صمیمی نیستند اما از آشنایی به مراسم آمده اند. که عمده این افراد از همکاران یا همسایه‌های خانواده متوفی هستند و برای چند دقیقه عرض تسلیت آمده اند و سریع هم خواهند رفت.

و یا ممکن است برخی افراد از شهرهای دیگر به مراسم آمده باشند و طبق سنت‌های شهر خودشان رفتار کنند، مثلاً ممکن است هنگام ورود به مسجد با صدای بلند بگویند « الفاتحه » و همه مخاطبان شما

سخنرانی مراسم ترحیم

صلوات بفرستند، یا با صدای بلند به صاحب عزا تسلیت بگویند و امثال این رفتارها که ممکن است نظم جلسه را برهم بزنند.

برای این مواردی که عرض کردم، هیچ راهکاری وجود ندارد که بتوان انجام داد جز اینکه خودتان را کنترل کنید و اجازه دهید مراسم روال طبیعی خودش را طی کند.

۳. استفاده از ظرفیت مراسم ترحیم برای تبلیغ اسلام

همانطور که گفته شد، ممکن است برخی از افراد خیلی اهل مسجد و شنیدن موعظه نباشند، اما به دلیل مراسم ترحیم وارد مسجد شده اند، پس موقعیت خوبی است تا در این فرصت، از زیبایی های دین اسلام برای آنها بگوییم. همچنین ممکن است از شما برای مراسمات بعدی مثل هفتم، چهلم و سالگرد دعوت کنند. پس فرصتی برای شما به وجود می آید که مجدداً همان مخاطبان را ببینید و برایشان صحبت کنید، پس باید به این نکته توجه کنید که مطالب شما تکراری نباشد و برای مراسمات بعدی مطالب بهتری را آماده کنید.

ممکن است برخی از افراد خیلی اهل مسجد نباشند
اما به دلیل مراسم ترحیم وارد مسجد شده اند
پس موقعیت خوبی است تا در این فرصت
از زیبایی های اسلام برای آنها بگوییم

۴. توجه به محتوای سخنرانی

بهتر است برای سخنرانی در اینگونه مراسمات، در عوض صحبت پیرامون عذاب و گناه و قیامت، بیشتر از بخشش و رحمت خداوند صحبت شود، تا مایه دلگرمی خانواده متوفی شود. شاید بگویید با این کار مردم دیگر از قیامت و گناه نمی ترسند و با توجیه اینکه خداوند بخشنده است، گناه می کنند. در جواب باید بگوییم که اقتضاء این نوع سخنرانی این است که باعث آرامش و تسکین خانواده صاحب عزا شود، سخنرانی برای دور کردن مردم از گناه بماند برای محافل دیگر، ضمن اینکه می توان با صحبت درباره رحمت خواند، در میانه سخنرانی یا اواخر سخنرانی، اینگونه به مخاطب القا کرد که « حال که خداوند این همه با ما مهربان است، چرا ما با او مهربان نباشیم، آیا خوب نیست برای شکر این همه نعمت که خداوند به ما داده، کمتر گناه کنیم و با انجام کارهای خیر، باعث رضایت خداوند شویم؟»

۵. پایان سخنرانی

در پایان سخنرانی بهتر است که برای متوفی دعای خیر کنیم و از حاضران بخواهیم بعد از اتمام این مراسم، متوفی را فراموش نکنند و برایش دعا کنند و صدقه بدهند.

لزومی ندارد که شما ذکر مصیبت بخوانید و می توانید بعد از دعا کردن، با جمله «والسلام علیکم ورحمه الله و برکاته» سخنرانی تان را خاتمه دهید. اما ممکن است در شهر محل سکونت شما رسم بر این باشد که سخنران نیز، کمی روضه بخواند، پس برای روضه خواندن نیز آماده باشید، اما توجه داشته باشید که مراسم یک مداح نیز دارد پس در کار مداح وارد نشوید و به اندازه مداح، ذکر مصیبت نخوانید، تقریباً ۳ تا ۵ دقیقه روضه خواندن کفایت می کند زیرا در کنار شما، مداح نیز حاضر است و شنیدن روضه طولانی از حوصله مخاطب خارج است.

۶. جملاتی که نباید به صاحب عزا گفته شود

کلمات مناسب برای تسلیت گفتن را بشناسید. هرگز از جملات زیر برای بیان تسلیت استفاده نکنید:

(۱) «حد اقل...»

سخنرانی مراسم ترحیم

برای نمونه، هرگز برای تسلیت گفتن جملات زیر را به کار نبرید: «حداقل دیگه رنج نمی کشه. راحت شد.» درست است، ولی قبلاً عرض کردم که خانواده متوفی در شرایط فقدان عزیزش قرار دارد، چیزی که برای بازماندگان مهم است ازدست دادن فرد متوفی ست. آنها نمی توانند خودشان را قانع کنند که چون او دیگر رنج نمی کشد، پس خوش حال باشند.

هرگز برای تسلیت گفتن جمله
«حداقل دیگه رنج نمی کشه. راحت شد.»
 استفاده نکنید؛ خانواده متوفی در شرایط
 فقدان عزیزش قرار دارد، چیزی که برای
 بازماندگان مهم است فوت عزیزشان است
 آنها نمی توانند خودشان را قانع کنند که چون
 او دیگر رنج نمی کشد، پس خوش حال باشند.

رویش نو
 ROOYESHNO.INFO

۲) «حداقل .... رو داری»

«حداقل مادرت رو داری». مطمئن باشید در دلش خواهد گفت «چه ربطی دارد؟» پدر هم جای خودش را دارد.

«حداقل بچه های دیگه ت رو داری.» فردی که دارید این جمله را به او می گوید عاشق فرزندش بوده! بچه هایی که دارند یا بعدها می توانند داشته باشند، درد ازدست رفتن این کودک را نمی توانند تسکین دهند. حداقل حالا نمی توانند.

۳ «خوبی‌ش/ینه ...»

«خوبی‌ش اینه هنوز جوونی و می‌تونی دوباره ازدواج کنی.» این هم یکی از بدترین جملاتی است که ممکن است بگویید.

از بیان این دست جملات و هر چیزی که شبیه آنها باشد خودداری کنید. درست است، شما سعی دارید جنبه مثبت و روشن زندگی را به بازماندگان نشان دهید و حالشان را بهتر کنید؛ اما حالا زمانش نیست.

اگر حالا وقت تسلیت گفتن است، وقت آن نیست که از جنبه‌های مثبت یا آینده‌ای روشن با فرد صحبت کنید. «هر سخن جایی و هر نکته مقامی دارد.»

Rooyeshno.info